

عید فطر، «روز جایزه» برای روزه داران است

خبرنگار آدینه تبریز:

حجت الاسلام و المسلمین محمدجواد حاج علی اکبری گفت: روز عید سعید فطر در فرهنگ اسلامی و قرآنی ما جایگاه ویژه و خاصی دارد و از این روز به‌عنوان «روز جایزه» برای روزه داران یاد شده است.

حجت الاسلام و المسلمین محمدجواد حاج علی اکبری رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه کشور در سخنرانی پیش از نماز عید سعید فطر تبریز با بیان اینکه «تکبیر» و «حمد» دو کلیدواژه مخصوص در روز عید سعید فطر هستند، اظهار کرد: خوشا به‌حال کسانی که توفیق حضور در ماه صیافت الهی را پیدا کرده و امروز در این همایش عظیم و نورانی عید فطر حاضر شده‌اند.

حجت الاسلام و المسلمین حاج علی اکبری خاطرنشان کرد: مؤمنین در این ماه و در پرتو فرمان خداوند روزه داری کرده و اعمالی چون احیاء شب‌های قدر، مراقبت از اعمال خود، میزبانی از بنندگان خدا، حمایت از مردم مظلوم و بی‌دفاع فلسطین در روز قدس را انجام داده و امروز طَیِّب و طاهر در نماز عید فطر حاضر شده‌اند و لذا این عید در فرهنگ اسلامی روز جایزه برای مؤمنین معرفی شده است. وی با بیان اینکه عفو و بخشش از سوی خداوند اولین جایزه برای مؤمنین در این روز است، گفت: مؤمنین با امید و البته نگرانی و با حالی عجیب در این نماز شرکت می‌کنند و علت نگرانی‌شان این است که آیا در صف مؤمنین واقعی خداوند قرار می‌گیرند یا خیر.

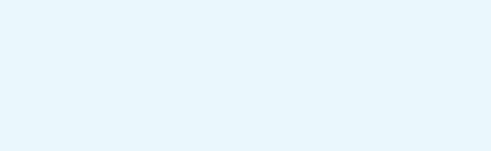
رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه همچنین خاطرنشان کرد: مؤمنین واقعی امروز این احساس را دارند که نتوانسته‌اند آنطور که باید حق این‌ ماه عزیز را به‌جا آورند اما باید بر کسانی که امروز را در غفلت به سر ببرند تعجب کرد، چرا که امروز همه چیز فراهم است و نباید از رحمت الهی در این روز مأیوس شویم، همچنان که نباید مدعی باشیم که ما کامل‌ترین اعمال را انجام داده‌ایم.

آداب نمازجمعه

- مستحب است که امام خطیب ، تمیزترین لباس های خود را بپوشد و خود را خوش بو کند، به طوری که با وقار و سکینه باشد.
- مستحب است که امام قبل از خطابه ، هنگامی که مؤ ثن آنان می گوید او بر منبر نشسته باشد، تا آنان به پایان برسد.
- مستحب است که امام جمعه هنگام صعود به منبر خطابه ، روبروی مردم بایستد و سلام کند، مردم نیز با چهره های خود از او استقبال کنند.
- مستحب است که امام خطیب ، به چیزی از قبیل کمان و شمشیر (اسلحه) و عصا تکیه کند.
- مستحب است که مردم نیز خود را روبروی امام خطیب قرار دهند.
- مستحب است که امام خطیب در هنگام موعظه و سفارش به تقوا، صدای خود را چنان بلند نماید که همه حاضرین موعظ او را بشنوند. در مجامع بزرگ نیز توسط بلندگوها به خطبه پیردازد تا تشویق و تحذیر و مسائل مهمه را به گوش همگان برساند.
- مستحب است که امام در حال خطبه ، سخنی غیر مربوط به خطبه ها نکوید.
- مستحب است که امام و مستمعین در حال خطبه ، واجد طهارت کامل (که برای نماز معتبر است) باشند.

مبانی فقهی و حقوقی دیه زن

مبحث اول: تعریف دیه و تفاوت میزان دیه بین زن و مرد
گفتار اول : دیه
بند اول: معنای لغوی و اصطلاحی «دیه»
واژه «دیات» جمع «دیه» است و فقه‌های اسلامی و نیز فرهنگ نویسان برای آن چند معنا ذکر کرده اند:

۱- جوهری می گوید: دیه مفرد دیات است و هاء در آن عوض واو آمده است. (ودیت القتیل الدیه) یعنی دیه مقتول را پرداختتم. و در کتب لسان العرب در حدیث قسامه آمده است: «فواده من ابل الصدقه. » یعنی دیه اش از شتر صدقه پرداخت. ودر حدیثی دیگر آمده است:«ان احبوا قادوا و ان احبوا وادوا » یعنی اگر اولیای مقتول خواستند قصاص کنند و اگر خواستند دیه بگیرند، که در اینجا « وادوا » فعل ماضی و از باب مفاعله است.۱

۲- معین می نویسد: «پولی که قاتل یا اقوام او برای جبران قتلی که واقع شده پرداختند و خون بها نیز گفته می شود.»۲

۳- در جواهر الکلام درباره دیه و تعریف آن چنین آمده است: « دیات جمع دیه به کسر اول و تخفیف یاء است، و تشدید یاء خطا است. «هاء» در آن به عوض فاء الفعل کلمه است، زیرا اصل دیه «ودی» مانند «وعد» است. کلمه دیه از ودی اخذ شده که به معنی پرداخت و تأدیه خون بها است و می گویند: «ودیت القتیل ادی دیه» واژه دیه در لغت به معنی عقل «منع» است. زیرا ادای دیه مانع خونریزی می شود و یکی از معانی عقل، منع است گاهی هم دیه به معنی دم به کار می رود که از باب تسمیه مسبب به اسم سبب است و در اینجا مقصود مالی است که تأدیه اش بر شخص آزاد به سبب ارتکاب جنایت بر نفس یا غیر آن واجب می شود، خواه مقدار و مبلغ دیه از سوی شارع معین شده باشد یا نه، هر چند که دیه را معمولاً در مورد اول «یعنی نفس» به کار می برند و در مورد دوم «یعنی اعضاء» اصطلاح ارش و حکومت استعمال می کنند و این از قبیل تسمیه به مصدر است.»۳

۴- در تکمله المنهاج آمده است: « دیه مالی است که در صورت وقوع جنایت بر نفس یا اعضای بدن و یا ایراد جرح باید ادا شود. «۴

۵- از نظر امام خمینی (ره) «دیه عبارت است از مالی که به جنایت جرح بر در نفس یا پایین تر از آن واجب شود چه مقدر باشد چه نباشد به دیه نام برده می شود. «۵

از آنچه گذشت به دست می آید که دیه مالی است که پرداخت آن به سبب قتل یا وقوع جنایت بر عضو، بر عهده جانی یا قائم مقام او می باشد و باید آن را به مجنی علیه یا ولی او ادا کند «برای دیه اصطلاح عقل را هم به کار برده اند و عقل به معنی بستن و پابند زدن به شتر و نیز منع آن است و از این روی پرداخت کنندگان دیه قتل خطائی را عاقله گویند، وجه تسمیه این این است که در میان اعراب وقتی کسی مرتکب قتل می شد، اهل و عشیره او شترانی فراهم می کردند و آنها را به سرای اولیای مقتول می آوردند و آنجا می بستند. بدین جهت به دیه، عقل نیز گفته اند و نیز گفته اند:«دیه را از آن جهت عقل می گویند که با دادن شتر، زبان اولیای مقتول را می بستند و مانع از خونخواهی می شدند.»

مبحث دوم: نظر فقها در مورد دیه زن و مرد
گفته شده است که فقها بر نصف بودن دیه قتل زن نسبت به مرد اجماع دارند و ادعا شده که در مورد این امر بین فقه‌های شیعه و فقه‌های اهل سنت اتفاق نظر وجود دارد.

صاحب جواهر می گوید: اشکال و اختلافی نه در نص و نه در فتوا بر نصف بودن دیه زن نسبت به مرد وجود ندارد. اجماع بر این امر قائم است و اخبار مستفیض و یا متواتر نیز در این باب وجود دارد بلکه مسلمین بر این امر متفقند؛ فقط از دو نفر به نامهای ابن علیه و اصم نقل شده است که گفته اند دیه زن مثل دیه مرد است.۶

فقه‌ای اهل سنت نیز عموماً همین نظر را دارند و آن را به عنوان یک امر مورد اتفاق نقل کرده اند. عبدالقادر عوده در کتاب التشریع الجنائی می گوید: « فقها بر این امر اتفاق دارند که دیه زن نصف دیه مرد است.»۷ این قدامه صاحب کتاب المعنی نیز می گوید: دیه زن مسلمان نصف دیه مرد مسلمان است و اهل علم بر این امر اتفاق دارند فقط از ابن علیه و ابوبکر اصم نقل شده که گفته اند دیه زن مثل دیه مرد است؛ زیرا پیامبر(ص) به طور مطلق فرمود دیه نفس مؤمن صد شتر است. این قدامه می گوید ولی این قول شاذی است که مغایر اجماع صحابه و سنت پیامبر(ص) است.۸

مبحث سوم: پرداخت دیه کامل به زنان و اقلیت‌های مذهبی در قانون بیمه اجباری شخص ثالث مصوب ۱۳۹۵

یکی از موارد مهم در دستیابی به توسعه حمایت‌های بیمه‌ای مربوط به دیه زنان و دیه اقلیت‌های دینی است. دیه اقلیت‌های دینی کشور با حکم خاص مقام معظم رهبری در سال ۱۳۸۲ با دیه مسلمانان برابر شد. در قانون بیمه اجباری شخص ثالث مصوب ۱۳۹۵ پیش‌بینی شده است بدون توجه به جنسیت و مذهب دیه باید به طور کامل پرداخت شود. حکم فقهی پرداخت دیه زنان تغییر نکرده است. در این مورد مسئولیت راننده وسیله نقلیه نیز تغییر نکرده و همان پرداخت نصف دیه است؛ اما به موجب قرارداد خاصی که بیمه‌گذار با شرکت بیمه منعقد می کند، بیمه‌گر متعهد می‌شود در صورت وقوع حادثه بیمه زنان را ۲ برابر پرداخت کند.

گفتار اول : جبران مابه‌التفاوت دیه مربوط به زنان در کلیه جنایات علیه آنان اعم از نفس یا اعضاء از محل صندوق تأمین خسارتهای بدنی

وحدت رویه بشماره ۷۷۷ مورخه ۱۳۹۸/۲/۳۱ هیئت عمومی دیوان عالی کشور اعلام داشته است با عنایت به مفاد ماده ۲۸۹ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ در نحوه تقسیم بندی جنایات علیه نفس یا عضو یا منفعت و عمومیت مقررات تبصره ذیل ماده ۵۵۱ این قانون، نظر به اینکه مکلف شدن صندوق تأمین خسارتهای بدنی به پرداخت معادل تفاوت دیه اناث تا سقف دیه ذکور امتنانی است لذا در کلیه جنایات علیه

زنان، اعم از نفس یا اعضاء مابه‌التفاوت دیه مربوطه به آنان، باید از محل صندوق مذکور پرداخت شود و بر این اساس آرای دادگاه‌های تجدیدنظر استانهای لرستان و گلستان در حدی که با این نظر انطباق دارد به اکثریت آرا صحیح و قانونی تشخیص می گردد. این رای به استناد قسمت اخیر ماده ۴۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاه ها و سایر مراجع اعم از قضائی و غیر آن لازم‌الاتباع است.

مبحث چهارم: تساوی دیه زن و مرد از نظر برخی از فقهای معاصر

به غیر از ابن علیه و اصم، از فقیهان اهل سنت، آنگونه که از آنها نقل شده، معتقد بودند اطلاق عبارت پیامبر اکرم(ص) که دیه نفس مؤمنه صد شتر است مستلزم تساوی زن و مرد در دیه نفس می باشد، برخی از فقه‌ای معاصر نیز بدین سمت گرایش پیدا کرده و به تساوی زن و مرد در دیه اظهارنظر کرده اند.

آیت الله حاج شیخ یوسف صائمی بر این امر فتوا داده است. نامبرده در پاسخ استفتائی که از ایشان در مورد تفاوت دیه زن و مرد شده است پاسخ داده است: به نظر اینجانب دیه خطا و شبه عمد زن با مرد مساوی است قضاء لاطلاق ادله الدیه و عدم دلیل برتقیید...۹.

مرحوم مقدس اردبیلی نیز در کتاب مجمع الفائده و البرهان مساله نصف بودن دیه زن را به گونه ای طرح کرده است که گویی چندان اعتقادی به استحکام دلائل آن ندارد. وی در شرح عبارت علامه در کتاب ارشاد که دیه زن نصف دیه مرد است می گوید: گویا دلیل آن اجماع و اخبار است که قبلاً از آنها یاد شد.۱۰

گفتار اول: نظریات مختلف فقها در مورد دیه اعضاء
فقه‌ای شیعه عموماً در مورد دیه اعضا همانند حکم مقرر در قانون مجازات اسلامی بر این باورند که دیه زن و مرد تا وقتی دیه به حد ثلث دیه کامل برسد مساوی است و وقتی از ثلث تجاوز کرد، دیه زن نصف دیه مرد یا به تعبیر دیگری مرد مرد، دو برابر دیه زن می شود. ۱۱ در بین فقه‌ای شیعه ما سرآخ نداریم کسی قائل به تساوی دیه زن و مرد به طور کلی یا نصف بودن دیه زن نسبت به مرد در همه مراحل یعنی حتی کمتر از ثلث باشد. البته این سؤال از سوی برخی از فقها مطرح شده که اگر مرتکب جنایت جرح و نقص عضو، زن باشد یعنی هم جانی و هم مجنی علیها هر دو زن باشند؛ آیا در اینجا هم تا حد ثلث، باید معادل دیه مرد به زن داده شود یا چون مرتکب جنایت زن است از همان ابتدا نصف دیه تعلق می گیرد؟ مثلاً اگر زنی یک انگشت زن دیگر را قطع کند آیا باید ده شتر به عنوان دیه بدهد یا پنج شتر؟ چنانکه گفتیم اگر مردی تا سه انگشت زنی را قطع کند باید دیه را مطابق دیه ای که به مرد تعلق می گیرد بدهد یعنی ده، بیست و سی شتر؛ ولی اگر چهار انگشت را قطع کرد از آنجا به بعد دیه زن نصف می شود و حال بحث بر این است که اگر جانی زن باشد باز همان روال حاکم است یا در این صورت از همان ابتدا نصف دیه داده می شود؟ علامه در کتاب ارشاد می گوید از این حیث فرقی نمی کند جانی زن باشد یا مرد «سواء کان الجانی رجلاً او امراه ففی ثلث اصابع ثلاثه» و فی اربع مائتان» ۱۲ و در قواعد در این امر تردید نموده و گفته است:

زن و مرد از لحاظ دیه و قصاص در اعضا با هم مساوی اند تا مقدار دیه به ثلث برسد وقتی به ثلث رسید دیه زن نصف مرد می شود خواه جانی

زن باشد یا مرد با اشکال در جایی که جانی زن است.

برخی از فقها از جمله مقدس اردبیلی در کتاب مجمع الفائده و البرهان معتقدند اگر مرتکب جنایت زن باشد علی‌ الاصول از همان ابتدا دیه اعضای زن نصف دیه مرد است؛ یعنی همان طور که گفته شد اگر زنی مثلاً انگشت زن دیگری را قطع کند در یک انگشت پنج شتر، در دو انگشت ده شتر، در سه انگشت پانزده شتر و در چهار انگشت بیست شتر و به همین ترتیب در همه مراحل معادل نصف دیه مربوط به مرد را باید بپردازد و می گویند حکم مربوط به یکسان بودن دیه زن و مرد در مورد اعضای بدن تا میزان ثلث دیه خلاف قاعده است و باید منحصر در موردی که دلیل خاصی برای آن وجود دارد اجرا شود و دلیل هم که عبارت از برخی احادیث است ناظر به موردی است که جانی مرد باشد ولی در جایی که جانی زن باشد، دلیلی بر خروج از اصل و قاعده نصف بودن دیه زن نسبت به مرد نیست و باید در هر حال نصف دیه پرداخت شود.۱۳

پی نوشت ها:

- ابن منظور، محمد بن مکرم، ۱۴۱۰ ه‍.ق، لسان العرب، دارصادر بیروت، جلد ۲، ص.۷۸.
- معین، محمد، ۱۳۷۱، لغت‌نامه فرهنگ معین، موسسه انتشارات و چاپ امیرکبیر، جلد ۲، ص.۱۶۰۲.
- نجفی، محمد حسن، ۱۳۶۲، جواهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام، ناشر دار احیاء التراث العربی بیروت، جلد ۱، ص.۳۰.
- خویی، ابوالقاسم، مبانی تکمله المنهاج، موسسه احیاء آثار الامام الخویی قم، جلد ۱، ص ۱۴۰.
- خمینی، روح ا..، ۱۳۶۶، التحریر الوسیله، منشورات مکتبه اعتماد الکلاظمی، جلد ۲، ص.۴۹۷.
- شیخ محمد حسن نجفی، جواهر الکلام، جلد ۴۳ ، ص ۳۲
- عبدالقادر عوده، التشریح الجنائی، جلد ۱، ص ۶۶۹ و جلد ۲، ص ۱۸۲.
- ابن قدامه، المغنی، جلد ۷، ص ۷۹۷
- یوسف صائمی آیت الله، توضیح المسائل، چاپ هفدهم، زمستان ۱۳۷۷، ص ۵۱۵.
- احمد مقدس اردبیلی، مجمع الفائده و البرهان فی شرح ارشاد الاذهان، جلد ۱۴ ، ص ۲۲۲.
- سید ابوالقاسم موسوی خوئی ، تکمیه المنهاج، ص.۳۱۷.
- متن ارشاد در مجمع الفائده و البرهان، همان، ص ۴۶۷.
- احمد مقدس اردبیلی، همان، ص ۴۷۱.

خطبه های نماز جمعه شهرستان های آذربایجان شرقی

برخی از کشورهای مسلمان به آرمان‌های فلسطینیان خیانت می‌کنند

عضو مجلس خبرگران رهبری و امام جمعه مراغه گفت: برخی از کشورهای مسلمان از صهیونیست‌ها استقبالی می کنند و در یک میز با آنان گفت‌وگو و به نام مسلمانان به آرمان مردم فلسطین خیانت می کنند. .

حجت الاسلام و المسلمین محمدتقی پورمحمدی در خطبه‌های نماز جمعه اظهار داشت: با وجود اینکه برخی از کشورهای مسلمان خواسته‌های اسرائیل را تأمین می‌کنند اما در مقابل در بیش از یکصد کشور جهان امروز راهپیمایی برگزار می‌شود.

وی بیان کرد: راهپیمایی روز جهانی قدس در کشورهای اروپایی، آمریکا و حتی با حضور مسیحیان و یهودیان مخالف رژیم اشغالگر صهیونیست برگزار می‌شود.

وی ادامه داد: مردم مومن و روزه‌دار مراغه امروز پس از ۲ سال به علت ویروس کرونا به صورت جمعی اعم از کودکان، جوانان و زن و مرد با حضور گسترده حمایت خود را مردم مظلوم فلسطین اعلام کردند. وی با بیان اینکه اقتدار جریان مقاومت روز به روز بیشتر می‌شود، اضافه کرد: متأسفانه جنایت رژیم صهیونیستی همچنان ادامه دارد و با وجود این مردم مظلوم فلسطین با دست‌های خالی در مقابل آنان ایستادگی می کنند.

امام جمعه مراغه خاطرنشان کرد: صهیونیستی‌ها چندین سال است که قبله نخست مسلمانان را اشغال کردند و نه تنها مسلمانان، بلکه مسیحیان و یهودیان واقعی را می‌خواهند از میان بردارند. پورمحمدی تصریح کرد: امیدواریم با اتحاد و انسجام مردم فلسطین رژیم جعلی اسرائیل نابود شود و مردم مسلمان برای این منظور مقاومت می‌کنند و ایستادگی همچنان ادامه دارد.

کارفرمایان به دغدغه‌های روحی کارگران توجه کنند

امام جمعه شبستر گفت: کارفرمایان علاوه بر توجه به دغدغه مالی کارگران به دغدغه‌های روحی آنها نیز توجه کنند تا رابطه کارگر و کارفرما تبدیل به یک رابطه صمیمی شود.

حجت الاسلام یونس کیانی افزود: رسیدگی به امور کارگران، برنامه ریزی برای رفع مشکلات و هدایت نیروی کار می‌تواند در تولید و اقتصاد اثرگذار باشد.

امام جمعه شبستر ضمن تأکید بر داشتن ایمان و باور در بین قشر کارگر گفت: فراهم کردن زمینه‌های رشد و ترقی کشور و در نتیجه تربیت نیروی کار همراه با علم و تجربه می‌تواند کشور را به نقطه خود کفایی در زمینه‌های مختلف سوق دهد. لذا کارگران باید به این باور داشته باشند که کار آنان گرچه برای دریافت دستمزد می باشد ولی کار آنان در اصل کمک به اقتصاد داخلی جامعه است.

وی با اشاره به اینکه دین اسلام دین منطق و عقلانیت است تأکید کرد: یکی از اساسی‌ترین بنیان‌های اجتماعی و اقتصادی یک جامعه، کارگران آن جامعه هستند. چراکه کار یک کارگر به گردش چرخ‌های توسعه یک ملت کمک شایانی کرده، و این یک اصل مهم در راه پیشرفت یک کشور است. در واقع در هر کاری باید توجه داشت کسانی که با رعایت موازین و اصول دینی و اسلامی، برای اسرار معاش و اداره زندگی خود کارمی کنند، و از دنیاپرستی و ثروت اندوزی اجتناب می‌کنند، همواره مورد تقدیر هستند.

قدردانی امام جمعه ملکان از حضور پرشور مردم در راهپیمایی روز قدس و انتقاد از تاخیر در معرفی مدیرکل جدید آموزش و پرورش استان

امام جمعه ملکان از حضور پرشور مردم ولایتمدار و روزه دار شهرستان ملکان در راهپیمایی روز قدس قدردانی کرد و گفت: ملت ایران با لبیک به رهبری و با دهن روزه در آخرین جمعه ماه مبارک رمضان و با وجود مشکلات اقتصادی و معیشتی به خیابان‌ها آمدند تا به دشمنان بار دیگر نشان دهند با وجود مشکلات هرگز از انقلاب خود دست نخواهند کشید. حجت الاسلام حافظ زمانی در خطبه های نمازجمعه این هفته شهر ملکان، روز قدس را روز تبعیت از رهبری و مظهر وحدت مسلمانان دانست و افزود: جوانان مبارز فلسطینی تا نابودی کامل اسرائیل غاصب و آزادی قدس عزیز آرام نخواهند نشست.

وی در ادامه خطبه‌ها ضمن تبریک روز معلم، روز معلم را روز آگاهی و بیداری و تجلیل از انسان‌هایی دانست که نور علم و آگاهی را جایگزین ظلمت و تاریکی کرده اند.

خطیب جمعه ملکان با بیان اینکه باید در آموزش و مرورش آرامش حاکم باشد تا به محل تربیت آینده سازان، مملکت تبدیل شود، افزود: معلمان ما باید در طراز اول انقلاب باشند تا بتوانند سرداران و علامه های بزرگ انقلاب اسلامی تربیت و تحویل جامعه دهند.

امام جمعه ملکان همچنین از وزیر آموزش و پرورش بخاطر تاخیر در معرفی مدیرکل جدید آذربایجان شرقی بشدت انتقاد کرد و اظهار داشت: وزیر محترم چرا به گزینه استاندارد استان توجهی نمی کند و حق و حقوق معلمان و دانش آموزان را در نظر نمی گیرند؟ وی خطاب به وزیر آموزش و پرورش گفت: آیا وزارت آموزش و پرورش زیرنظر دولت انقلابی اداره می شود و یا زیر نظر نمایندگان مجلس؟ حجت الاسلام زمانی همچنین خواستار رسیدگی به وضعیت اداره آموزش و پرورش ملکان شد و گفت: این اداره نیازمند توجه بیشتر مسئولین استان و فرماندار ملکان می باشد.

امام جمعه ملکان در ادامه همچنین بر لزوم توجه بیشتر به طرفداران و فعالان ستادهای انتخاباتی دکتر رئیسی در آذربایجان شرقی شد و ضمن گلایه از استاندارد استان افزود این افراد بدون چشمداشت و درخواست پست و مقام و صرفاً بخاطر تشویق مردم به حضور حداکثری در انتخابات ریاست جمهوری تلاش کردند و متأسفانه امروز بجای گرفتن پست و مقام حتی در پست های کارمندی خود نیز با خطر امنیت شغلی مواجه شده و به حاشیه رانده شده اند.

